

UVODNE BESEDE

Poletje, počitnice, dopusti. Čas za umirjenost, počitek, premišljevanja, optimizem, prijateljstva, pa tudi čas za branja, načrtovanja, misli na prihodnost. Prav v tem času prihajamo k vam, da bi vas seznanili z novostmi v društvu. Ob temah, o katerih smo že pisali, je bilo v juniju zanimivo poslušati razprave na posvetu o uporabi terminologije v izobraževanju, ki ga je organiziralo društvo. Težko je verjeti, da Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pošilja v svet izkrivljeno podobo izobraževanja na Slovenskem. Izobraževanje odraslih so »skoraj« prezrli. Verjetno nas zanima tudi, kaj je srebrna ekonomija. Ob vseh spodbudnih vesteh pa žal tudi sporočilo, da se je poslovila ena od ustanoviteljic našega društva, Tilka Blaha. Prijazne dneve in tedne vam želim.

Marija Velikonja (mvelikon@gmail.com)

PRESEDNICA DRUŠTVA O DOGAJANJU V ADS

Največ časa smo tudi v zadnjih dveh mesecih posvetili našima projektoma **Inkluzija odraslih s posebnimi potrebami v izobraževanje odraslih** in pripravi jesenskega posveta **Izobraževanje odraslih v moji občini**, ki bo namenjen predvsem županom in predstavnikom občin. Odmeven in zanimiv je bil posvet **Premislek o konceptih in poimenovanjih v izobraževanju**. Seznanjamo vas še z nekaterimi drugimi dejavnostmi društva.

INKLUZIJA ODRASLIH S POSEBNIMI POTREBAMI V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Razpis programa **Inkluzija odraslih s posebnimi potrebami v izobraževanju odraslih**, ki smo ga nameravali po lanski zelo uspešni prvi izvedbi ponovno izpeljati za organizacije za izobraževanje odraslih, učitelje, izobraževalce, terapevte in druge, je bil tokrat neuspešen. Prijavilo se je namreč premalo udeležencev, da bi bila izvedba smiselna. Organizatorji in izvajalke smo bili kar malo razočarani, saj vemo, da podobnih izobraževanj in dobrih programov pri nas primanjkuje, še posebej za izobraževanje odraslih. Velikokrat beremo in tudi poslušamo številne učitelje in izobraževalce, ki tarnajo, da potrebujejo več znanja o delu z ljudmi s posebnimi potrebami, ko jim ponudimo edinstveno priložnost, pa ni odziva.

Izvedbo programa smo tako prestavili na začetek jeseni in upamo, da bo tokrat večji odziv. Ne razumemo povsem tudi tistih na MIZŠ, ki ob prijavi aktivnosti, ki naj bi jih sofinancirali, ne prepoznajo pomena in vrednosti tovrstnih prijavljenih programov in jih mirno zavrnejo.

PREMISLEK O KONCEPTIH IN POIMENOVANJIH V IZOBRAŽEVANJU

Razpravo o terminoloških zagatah v strokovnem izrazju smo kljub temu, da MIZŠ te dejavnosti ni financiralo, in prav zaradi pomislekov nekaterih, zelo uspešno izpeljali zadnji dan meseca junija v prostorih MIZŠ. K sodelovanju nam je uspelo povabiti nekatere kompetentne strokovnjake in znanstvene delavce, ki jih je v pogovoru spretno usmerjal **dr. Janko Muršak**, tudi član ADS in profesor na katedri za pedagogiko- andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani.

Odlične prispevke so predstavili **dr. Jože Vogrinc**, profesor sociologije in predavatelj podiplomskih medijskih študijev na FF ter avtor geselnika »Pojmovne prikazni«; **dr. Marko Stabej**, profesor slovenistike na FF; naš član in strasten zagovornik ustrezne terminologije v izobraževanju odraslih **dr. Zoran Jelenc**; **dr. Damijan Štefanc**, profesor pedagogike na FF in **Jože Unk, univ. dipl. ing.**, član Elektrotehniške zveze Slovenije (EVS), kjer je odgovoren tudi za terminologijo. Našemu vabilu na razpravo se je odzval tudi **Peter Jakša**, prevajalec in terminolog, lokalni predstavnik Direktorata evropske komisije za prevajanje v Sloveniji, ki je lahko iz prve roke pojasnil, s katerimi problemi se soočajo pri prevajanju, še posebej iz EU dokumentov.

Zanimive razprave se je udeležilo več kot 20 različnih strokovnjakov, izobraževalcev in predstavnikov nekaterih javnih zavodov in ministrstev. Žal nam je bilo, da razprave nismo posneli za avtentičen zapis dragocenih misli, ki so jih povedali sodelujoči. Če bodo svoje prispevke posredovali tudi v pisni obliki, jih bomo v prihodnje objavili na naših spletnih straneh.

Vsi sodelujoči, tako razpravljavci kot tudi poslušalci, so se strinjali, da potrebujemo več podobnih srečanj, tudi za sodelovanje in izmenjavo mnenj ter izkušenj različnih strokovnjakov in strok, preden sprejmemo katerega od novodobnih poimenovanj oziroma terminov. Zelo pomembno je, da so ti izrazi enopomenski in vsem enako razumljivi. Ali kot je poudaril v svojem prispevku ing. Jože Unk, »še posebej v tehniki nastanejo lahko hude posledice, če si nove pojme različno razlagamo«.

POMEN IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH V MOJI OBČINI

Naši člani in bralci ADEES že vedo, da smo v Andragoškem društvu Slovenije kar dve leti sodelovali v projektu **Pomen izobraževanja odraslih v moji občini**, in poizvedovali, kolikšen pomen pripisujejo župani v svojih lokalnih skupnostih izobraževanju odraslih. 16 županov, podžupanov in 7 njihovih pooblaščenec je po metodi fokusnih skupin sodelovalo v 6 razpravah, ki sva jih vodili **Olga Drofenik** in **Ida Srebotnik**. Vsi sodelujoči v razpravah so nas prijetno presenetili, ker zelo pozitivno in tudi podporno gledajo na izobraževanje odraslih, čeprav jih k temu zakonsko zavezuje le skrb za osnovno šolstvo. Vsi se namreč še predobro zavedajo pomena izobraževanja za večjo kakovost življenja in razvoj v svojih občinah. Primere vseh dobrih praks pa tudi predloge rešitev problemov, ki jih ni malo na tem področju, predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in nezadostne podpore države, bomo tudi na pobudo županov predstavili na **posvetu**, ki ga s podporo MIZŠ in Skupnostjo občin **organiziramo 14. Septembra 2016 na MIZŠ v Ljubljani**.

Vabila na posvet bomo članom pošiljali prihodnji konec meseca. Poročila, v katera je vložila ogromno energije in ur svojega časa nosilka projekta **Olga Drofenik**, lahko preberete na naših spletnih straneh <http://www.andragosko-drustvo.si/izobrazevanje-odraslih-v-moji-obcini/>. Povzetke pogovorov z župani pa objavljajo tudi na spletnih straneh **Skupnosti občin Slovenije (SOS)**. V tem mesecu smo se pogovarjali s sekretarko SOS gospo **Jasmino Vidmar**, ki je z veseljem sprejela sodelovanje pri pripravi posveta. Veseli pa nas, ker je svojo prisotnost na posvetu in uvodne misli potrdila tudi resorna ministrica **dr. Maja Makovec Brenčič**. V poletnih mesecih bomo posneli v izbranih občinah še kratek **predstavitveni video** z nekaterimi dobrimi praksami v izobraževanju odraslih.

KRATEK SPREHOD PO NAŠIH DRUGIH DEJAVNOSTIH

- Udeležili smo se **druge konference OECD**, ki je bila 6. julija v Ljubljani, in nismo bili prav nič presenečeni nad predstavljenimi - nezavidljivimi rezultati raziskave PIAC, o kateri bomo še pisali.
- Bili smo tudi na srečanju ustanoviteljev **Silver Economy**, kjer smo tokrat bolj ali manj pasivno poslušali zelo zanimive razprave in prispevke, v prihodnje pa se nameravamo tudi bolj vključiti, morda že v jesensko napovedano srečanje, ki bo na dvorcu Jable. Več o tem tokrat piše naša članica **dr. Dušana Findeisen**, ki je med pobudnicami »srebrne ekonomije«.
- Redno smo sodelovali na vseh **sestankih koordinacije izobraževalcev odraslih pri ministrici** na MIZŠ in tako spoznali tudi, kaj se na tem področju dogaja v ostalih ministrstvih. To pa kaže tudi na dolgoletno pobožno željo mnogih izobraževalcev odraslih, da bi ministrski resorji tudi v realnem življenju, ne samo na papirju, začeli sodelovati med sabo v izobraževanju odraslih. A zadovoljni moramo biti, da smo se začeli vsaj sestajati in informirati drug drugega. Od tod pa je morda hitrejši korak k tesnejšemu sodelovanju in bolj preglednemu načrtovanju izobraževanja odraslih.
- **Sodelujemo z MIZŠ**, s sektorjem za izobraževanje odraslih, tudi s pripombami in predlogi, in čeprav nas ne upoštevajo pogosto, naj vedo, da smo dejavni in da nam je mar za izobraževanje odraslih in njegov razvoj. V avgustu imamo sestanek pri državni sekretarki **dr. Andreji Barle Lakota**.
- Z MIZŠ smo tudi uredili **dilemo o uradnem naslovu ADS**, ki ga imamo na sedežu ACS že skoraj 40 let, (pojavi se je na poziv nekoga, ki mu niso všeč nekatere naše aktivnosti). Seveda je naše sodelovanje z ACS brez dvoma zgledno in omara, v kateri shranjujemo arhiv ADS, nobenemu ne predstavlja problema. Vse ostale aktivnosti ADS potekajo na domačih naslovih in računalnikih vaše predsednice in tajnice ter ostalih sodelujočih v projektih.
- Za naše člane smo **organizirali voden ogled razstave Nikola Tesla- človek prihodnosti** v Cankarjevem domu. Udeležilo se ga je 17 naših članov, kar je lep dosežek.

Naj zaključim svoj sprehod prav z mislijo tega znamenitega moža:

»Včerajšnji čudeži so današnje običajnosti.«

Nikola Tesla

Želim vam prijazne, če je le mogoče (ne)običajne počitniške dni, kjerkoli že boste !

Ida Srebotnik (drustvoio@gmail.com)

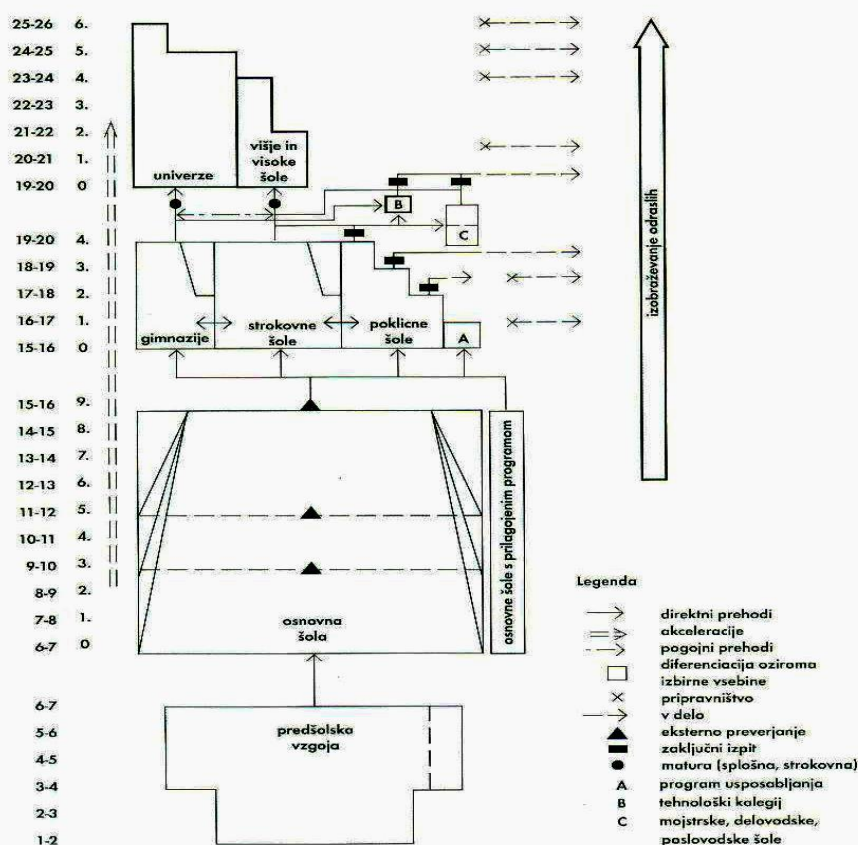
SLIKA SLOVENIJE BREZ IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

V Novicah Eurydice 1.655, 22. aprila 2016, je bila objavljena informacija, da je bila na spletišču Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport dne 20. 4. 2016 objavljena publikacija OECD "Pogledi v izobraževalne politike: Slika Slovenije".

V navedeni informaciji je prikazan celoten sistem izobraževanja (vrste izobraževanja, študenti, institucije, sistem), a v informaciji sploh ni omenjeno izobraževanje odraslih. Točneje, omenjeno je v shemi sistema izobraževanja, vendar po stari shemi, v kateri je narisana Struktura slovenskega izobraževalnega sistema – celoten sistem šolstva po stopnjah, izobraževanje odraslih pa je prikazano kot obrobna črta ob desni strani (zunaj) sistema, tako kot izobraževanje oseb s posebnimi potrebami, ki je prikazano kot obrobna črta ob levi strani (zunaj).

Slika 2.2: Sistem vzgoje in izobraževanje po tradicionalni shemi.¹⁴

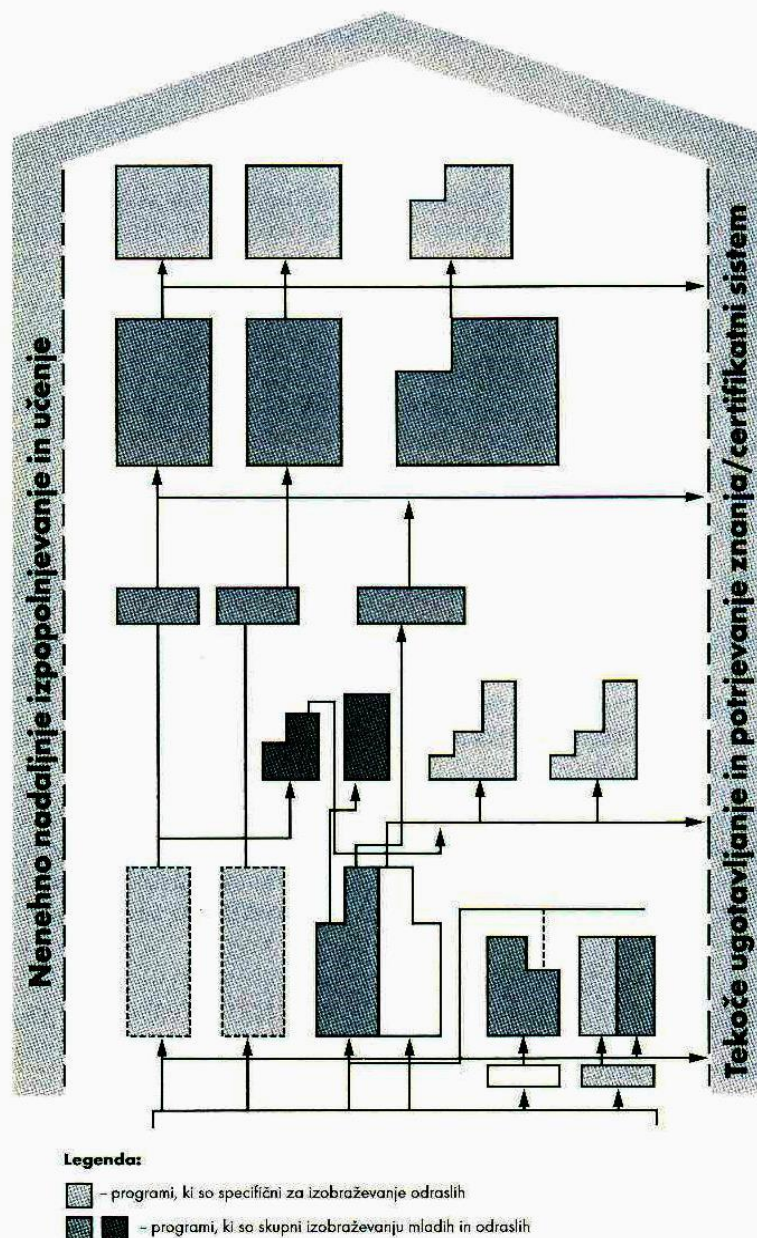

14. Tradicionalne (neustrezne) sheme lahko najdemo v dveh zadnjih prikazih sistema in strategije vzgoje in izobraževanja pri nas: Izobraževanje v Sloveniji za 21. stoletje – Globalna koncepcija razvoja vzgoje in izobraževanja v Sloveniji (Rečnik, ur., 1991, str. 100) in Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji. (Krek, ur., 1995, priloga)

Proti takšnemu prikazu strukture slovenskega izobraževalnega sistema odločno protestiramo. Opozarjam, da bi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport lahko uporabilo ustrezno shemo, ki je objavljena v poročilu Strategija in koncepcija izobraževanja odraslih v Sloveniji (Jelenc Z., ACS, 2000, str. 80) in v Strategiji vseživljenjskega učenja v Sloveniji (MŠŠ, 2007, str. 44). Kot kaže, Ministrstvo teh strokovnih virov sploh ne uporablja.

Sistem vzgoje in izobraževanja, prikazan z novejšo (integrativno) in s tradicionalno shemo.

Slika 2.1: Zgradba (»hiša«) vsega izobraževanja in učenja.¹³

Vir: Jelenc, Z. (1994 e): Teoretična izhodišča za sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih. V: Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih (ur. Angelca Ivančič). Andragoški center Slovenije, Ljubljana, str. 31–41. (RP Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije, nosilec projekta Zoran Jelenc, Raziskovalno poročilo 3.)

¹³ Shema je izvirna, nastala je v projektu Sistemsko urejanje izobraževanja odraslih, Poklicno izobraževanje, kjer je tudi objavljena (Jelenc 1994, str. 140) v poglavju Sistem poklicnega izobraževanja odraslih.

SREBRNA EKONOMIJA TRKA NA DURI, IZOBRAŽEVANJE ZANJO TUDI

Na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje se redno odpirajo družbene teme, ki so v povezavi s starejšimi in njihovo socialno vključenostjo ter izobraževanjem, ali pa se te teme nanašajo tako na starejše kakor tudi na druge generacije okrog njih. Sleherna družbena sprememba ustvarja potrebo po izobraževanju odraslih in zavzemanju stališč.

Srebrna ekonomija ni nova tema v svetovnem prostoru, a zdaj je slišati glas o njej močnejše in pogostejše kot nekoč. Vzrok za to dejstvo je pripisati težavam v svetovnem gospodarstvu, potrebi po odkrivanju novih področij ekonomske menjave, menjave blaga in storitev in seveda zavesti o tem, da se družba stara in postaja dolgoživa. Sleherna družbena sprememba ustvarja potrebo po izobraževanju odraslih, zavzemanju stališč, pa naj gre za onesnaževanje okolja ali starajočo se družbo. Srebrna ekonomija se nanaša na slednji pojav.

Preučevanje obstoječe literature da vedeti, da se na tem področju pojavljajo enaki stereotipi o starosti in starejših, podobna neukost, kot jo še dandanes srečujemo v povezavi s starejšimi tudi na področju njihovih potreb ali izobraževanja, denimo. V središču je bolezensko in ne normalno staranje, poudarek je na vzdrževanju neavtonomnosti, starejši v tem gospodarstvu nimajo dejavne vloge. Niso producenti, niso inovatorji, ne sodelujejo dejavno v menjavah vseh vrst, marveč so porabniki, prejemniki blaga in storitev.

V tem času se oblikuje pojem srebrne ekonomije nekako tako kot nastaja, denimo, film o starejših, kjer scenarij piše precej mlajši pisec, kjer je filmski režiser nekdo pri petdesetih, nekdo, ki ne ve, kaj pomeni imeti osemdeset let, kako človek takrat misli, čuti, govori, kaj potrebuje in kaj zmore.

Prepričani smo, da lahko v zvezi s srebrno ekonomijo izobraževanje starejših in drugih odraslih odigra pomembno vlogo, zato smo na nedavnem posvetu, pripravljalnem sestanku za mednarodno konferenco e-regij v septembru na UTŽO skupaj z udeleženci sestanka pripravili tudi ključna sporočila. Nekatera, izbrana sporočila, navajamo v nadaljevanju besedila.

Nekatera ključna sporočila s pripravljalnega sestanka na konferenco e-regij v septembru 2016

Srebrna ekonomija zahteva celostno vizijo poznejših let življenja, na kateri bodo utemeljene posamezne strategije. V ta namen je potrebno opredeliti koncept srebrne ekonomije in jo obravnavati celostno, pri tem pa velja upoštevati vrsto akterjev te ekonomije in ne zgolj starejše. Srebrna ekonomija bo do leta 2060 dosegla 5% BDP in najverjetneje bo v svetovni ekonomiji srebrni trg eden najpomembnejših trgov sredi starajoče se družbe. Podprta z napredkom tehnologije bo srebrna ekonomija zadovoljevala potrebe starejših, pri tem pa bo posegla v vse sektorje gospodarstva; v sektorje proizvodnje, distribucije in porabe blaga in storitev.

Starejši niso dovolj uporabljen vir v družbi in načrtovani srebrni ekonomiji. Če se bodo nenehno učili, bodo lahko pripomogli k učenju mladih generacij, lahko se bodo učili od mladih in tako z njimi ustvarili finančno učinkovit "zaključen krog". Lahko bodo tudi ustvarjali priložnosti za učenje drugih starejših. Strukture, kot so univerze za tretje življenjsko obdobje, že omogočajo tovrstne dejavnosti. Če starejše ne bo ovirala kultura, odpor do starosti in zakonodaja, bodo ti lahko opravljali plačano ali prostovoljsko delo. Strukture za prenos znanja in spretnosti obrtnikov na otroke in mlade že obstajajo. Tovrstne strukture velja ustvariti in podpreti ob pomoči že obstoječih, kot so podjetja, knjižnice, univerze za tretje življenjsko obdobje, društva, itn. V ta namen bomo potrebovali mrežo s pravimi obrtniki, delavnicami in opremo.

Srebrna ekonomija je povezana z dejavnim staranjem, ki zahteva, da generacije med seboj tesno sodelujejo. Srebrna ekonomija naj bi upoštevala vrsto potreb starejših, pa ne le potrebe, ki izhajajo iz pomanjkanja, iz gibalne oviranosti, slabšega vida, sluha ipd., marveč tudi potrebe po rasti, višje psiho-socialne potrebe. Upoštevala naj bi tudi kompetence starejših. Osredotoča se na normalno in ne le patološko staranje. Tehnologija, na kateri temelji srebrna ekonomija, lahko zadovoljuje različne potrebe.

Starejši ljudje bodo tako porabniki kot proizvajalci tehnologije, blaga in storitev v srebrni ekonomiji. Ker bo ta tehnologija inovativna v sektorjih, kot so stanovanje, zdravje, zavarovanje, dobro počutje, pomočna tehnologija itn., bo utemeljena na inovacijah inovatorjev. Ti bodo v starajoči se družbi morali biti vseh starosti. Nadalje bo utemeljena na kompetencah in vseživljenjskih izkušnjah, ki so si jih starejši pridobili v različnih socialnih vlogah na delovnem mestu in drugod.

Srebrna ekonomija zahteva enakovreden dostop do tehnologije, izobraževanja, usposabljanja ne glede na starost. Učenje starejših bo igralo ključno vlogo v doseganju širokega razpona družbenih in ekonomskih ciljev, med katere prištevamo tudi daljšanje in boljšanje delovnega življenja, nižanje stroškov odvisnosti in boljšanje zdravja ter dobrega počutja, kakor tudi sodelovanje v srebrni ekonomiji. Vlade naj tako v svoje politike vnesejo širšo vizijo vseživljenjskega učenja, ki bo vključevala tudi ljudi po koncu delovne dobe, ki bo spodbujala prožne oblike neformalnega učenja različnih ponudnikov.

Srebrna ekonomija se bo borila proti diskriminaciji po starosti, ki prizadeva tako mlade (tiste, ki so zapustili šolanje in nimajo dovolj izkušenj), kot tudi stare, ki pa izkušnje imajo, a jih trg dela vseeno iztisne na svoj rob. Srebrna ekonomija nujno zahteva spremembe zakonodaje, ki zdaj preprečuje starejšim prožne oblike plačanega dela. Različni bonusi so namenjeni starejšim do 65 let (izplačevanje 20 % pokojnine, ki naj bi jo prejeli v prihodnje,) kar pa ne velja za tiste nad 65 let. Tistim, ki ostanejo zaposleni po dopolnjeni upokojitveni starosti, bi veljalo zagotoviti enake možnosti.

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@quest.arnes.si)

UMRLA JE TILKA BLAHA

Pred kratkim smo izgubili še eno od zaslužnih iz vrste tistih, ki so orale ledino na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Tilko Blaha, nekdanjo predsednico Zveze delavskih univerz Slovenije.

Med tistimi, ki so takoj po drugi svetovni vojni delovali na področju izobraževanja odraslih, je bila ena najbolj aktivnih Tilka Blaha. S srcem in dušo se je posvetila tej dejavnosti, ki jo v teh zgodnjih obdobjih razvoja andragogike pri nas lahko označimo predvsem kot kulturno in prosvetiteljsko delo. Tilka Blaha je tudi kasneje, ves čas svojega aktivnega obdobja pred upokojitvijo, delovala na vodstvenih položajih tako v izobraževanju odraslih kot tudi v dejavnostih za razvoj človekovih pravic. Tako je seveda bila tudi med pobudniki, ustanovitelji in nosilci Andragoškega društva Slovenije, njegov razvoj pa je aktivno spremljala tudi kasneje, vse do danes. Bila je ena od predsedujočih v Andragoškem društvu Slovenije v prvih desetih letih njegovega delovanja, a tudi ko ni bila nosilka najvišje društvene funkcije, je tesno sodelovala z društvom in pospeševala njegovo povezovanje z drugimi sorodnimi organizacijami. To so ji omogočali položaji, ki jih je zasedala bodisi v Zvezi delavskih univerz Slovenije bodisi v kulturno-prosvetnih organizacijah (tedanji Zvezi Svobod in prosvetnih društev) bodisi v Zvezi sindikatov Slovenije. Povsod, kjer je delovala, je delovala v korist razvoja izobraževanja odraslih in si prizadevala, da je Andragoško društvo Slovenije dobivalo družbeno veljavo in podporo. Tilka Blaha je bila eden tistih stebrov, brez katerih ne bi bilo mogoče zgraditi Andragoškega društva Slovenije in ki so mu postavili temelje za vse njegovo nadaljnje delovanje. Poznala je svetovna spoznanja andragogike in izobraževanja odraslih in jim sledila, kolikor je bilo v danih razmerah pri nas mogoče.

Zato smo ji med prvimi podelili naziv častne članice ADS.

Imeli smo srečo, da smo v ADS imeli tako razgledano, sposobno in delovno osebo, kot je bila Tilka Blaha. Z njenim delom smo v njenem času dosegali visoko raven strokovnosti na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji, z njim je pretkan ves naš nadaljnji razvoj na tem področju. Zato jo bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Zoran Jelenc

SPOROČAMO, NAPOVEDUJEMO

NECE 2016 – Povezovanje evropskega državlanskega izobraževanja v mrežo (Networking European Citizenship Education – Conference).

Konferenca Onkraj meja. Migracije in državljansko izobraževanje v Evropi bo od 10. do 12. novembra 2016 v Zagrebu.

Na konferenci bodo preučevali, kako se Evropa odziva na vprašanje migracij ter razdeljenost znotraj evropskih družb in med njimi. Posvečena bo zlasti trem vprašanjem:

- Kako se družbe uče živeti z negotovostjo v času raznorodnih identitet, ki nastajajo kot posledica prebežništva, v «svetu brez meja»?

- Kakšne vrste kompetenc/zmožnosti in kateri pripomočki/katere vrste projektov lahko pripomorejo k obvladovanju strahov, ko gre za migracije ter prihodnost »zahoda«?
- Kakšen je pogled na razvoj Evrope v prihodnosti, kakšne bodo vrednote in prihodnost Evrope glede na današnjo krizo?
- Med plenarnimi govorniki bosta tudi ugledni zgodovinar in pisec političnih besedil Timothy Garton Ash in podpredsednik Evropske komisije Frans Timmermans.
- Konferenco organizirajo Zvezna agencija za državljansko vzgojo v Nemčiji ter nekatere institucije v Avstriji, na Poljskem, v Sloveniji pa Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.

Informacije dobite na strani www.nece.eu.

POMOČ BRITANSKIM KOLEGOM JE TUDI POMOČ SLOVENSKEMU IZOBRAŽEVANJU ODRASLIM

Na Andragoško društvo Slovenije, na njegovo vodstvo je bilo naslovljeno pismo, s katerim so avtorji zaprosili za pomoč slovenskih kolegov, kajti želijo ohraniti Vaughan College, simbol in steber izobraževanja odraslih v mestu Leicester in regiji. Ta kolegij oziroma center je dočakal častitljivih 160 let. V vsem času so mu naklanjali mesto, ki mu pripada in res, dokaj nerazumljivo se nam je zdelo, nam v Andragoškem društvu Slovenije in drugod, da se institucija ukinja, zdaj, ko jo najbolj potrebujejo. Danes tehnologija ne določa uspešnosti ustanove ali podjetja. Uspešno je podjetje le toliko, kot so uspešni zaposleni in sodelavci. Edina razločevalna prednost so torej ljudje, če se nenehno izobražujejo. Odločevalci morajo biti neustrezno samozavestni, da z enim zamahom pometejo, kar so drugi ustvarjali stoletje in več. Številni podporniki z domačih tal in inozemstva smo se zavzeli za ohranitev centra in prišel je vesel dan. Sporočili so nam, da so naše utemeljitve sprejete in center ostaja. ADS je prejelo zahvalo Alana Tucketta in Sue Waddington ter drugih.

Dopis v podporo tej britanski instituciji (v angleškem jeziku) lahko preberete na naši spletni strani: <http://www.andragosko-drustvo.si/pomoc-britanskim-kolegom-je-tudi-pomoc-slovenskemu-izobrazevanju-odraslih/>

Dušana Findeisen

IZ NOVIC U3 - 3 2016

(24. april 2016)

Ugledale so luč nove spletne strani Slovenske UTŽO: www.utzo.si

Naše stare spletne strani ukinjamo. Po skoraj letu dni dela prihaja naša nova, kompleksna, dvojezična spletna stran. Njene avtorice so predvsem *Maša Bizovičar*, *Karina Sirk* in *Dušana Findeisen* v sodelovanju s podjetjem Optiweb. Odslej dobrodošli na www.utzo.si. Maja bomo stran predstavili animatorjem študijskih skupin. Spremljate nas lahko tudi na Facebook strani (UTŽO Ljubljana) in na strani Inštituta za disleksijo.

Na zahodu nič novega, a vendar spodbudno. Prihodnost nevladnih organizacij.

Ljubljana, 11. april 2016

Odvila se je nacionalna konferenca o strategiji razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva. Nekaj poudarkov: le dobro povezani in uigrani, javni, zasebni in civilni sektor omogočajo delovanje države, pri čemer so njihovi pogledi spodbuda za boljše delo, je poudaril predsednik vlade. Težko bi se strinjali, da imajo vladne službe celovit pogled, civilne organizacije pa posamičen, kajti celovit pogled dobimo le, kadar ti sektorji delujejo skupaj, upoštevajoč vedenje drug drugega. Vlada bo podpirala civilne organizacije (so družbena investicija). Financiranje naj omogoči dolgoročno in stabilno delovanje civilnih organizacij. Minister Boris Koprivnikar je poudaril - kar je napovedal že Jeremy Riffkin - da je nevladni sektor tisti, ki bo zaposloval. *Erika Lenčič Stojanovič* (Ministrstvo za javno upravo) je predstavila osnutek Strategije razvoja civilnega sektorja. Ta je celostna, utemeljena na teorijah civilne družbe, projekciji družbenega razvoja in obstoječem stanju. Zagotavlja obstoj mnenjske demokracije, a dodati moramo, da obstoječa zakonodaja ni dorečena. Zahteva hitre dopolnitve, saj ogroža obstoj celo najuspešnejših in največjih civilnih organizacij. Konference se je udeležila *Maša Bizovičar*.

Kam z znanjem starejših in zakaj? Zgled Nevenke Brajdič Grušovnik

Ljubljana, marec 2016

Nekdanji predsednik države Danilo Türk nam je nekoč zaželel, naj študenti Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje znanje čim bolj koristno uporabijo. Legitimna želja, a po upokojitvi za marsikoga teže uresničljiva. Pa vendar! Ko je Nevenka Brajdič Grušovnik odložila poklicno delo, je odkrila vrsto novih dejavnosti in nove ljudi. Je članica študijskega krožka *Moji starši so stari - kritična geragogika*, ker želi bolje razumeti poznejša leta življenja. Pridobljeno znanje uporablja v zasebnem življenju, pri spremljanju starejše, pomoči potrebne, izobražene gospe, pri prostovoljnem delu na liniji za pomoč ljudem v stiski. Zanima jo geografija, hodi na cikel predavanj UTŽO Podobe časa in drugam. Redno razstavlja. Nevenka Brajdič Grušovnik si je nedavno prislužila tudi prvo nagrado za umetniško poslikavo svojih pisanic. Na ogled so bile na Ljubljanskem gradu.

Migranti, emigranti, identiteta, migracije na okrogli mizi Oni smo mi

Ljubljana, 5. april 2016

Migranti, imigranti, emigranti, azilanti, migracije in mobilnost so bili predmet razprave okrogle mize *Oni smo mi*, ob sodelovanju *Mirjam Hladnik Milharčič*, *Ane Krajnc*, *Damirja Josipoviča* in *Dušane Findeisen*. Migranti so predvsem ljudje in šele nato migranti. Juridično pa je to slabo opredeljen pojem. Za statistike je, denimo, migrant, kdor prestopi upravno ali kakšno drugo mejo. Migranti so tako tudi turisti, obmejni delavci itd. Migrante nedvomno določajo kriteriji prostora, časa (vsaj šest mesecev na naslovu v tuji državi z namenom naselitve), jezika, nacionalnosti. Prihajajo iz svoje kulture in vstopajo v našo, pri čemer so se tisti narodi, ki jih ni strah, bolj pripravljeni brusiti ob drugačnosti kulture migrantov in se ob njej bogatiti. Damir Josipovič opozarja na to, da so demografske teme pogosto populistično zlorabljene, pa tudi, da je skupno število prebivalcev pri nas spet padlo pod dva milijona. Kaj lahko storimo? Povečamo stopnjo rodnosti ali sprejmemo priseljence! Še več, »misel, da obstajajo meje in narodi, je nerazumna. Edino, kar nas lahko reši, je, da smo državljani sveta.« (Jorge Luis Borges, Pariz 1979). Ta okrogla miza v okviru *Enajste šole v knjigarni* je zbudila veliko vprašanj in čustev. Na

dan je priplaval spomin na *Selitve* Miloša Crnjanjskega (zgodovina Srbov skozi oči izseljenca) in Brine Svit, ki v delu *Slovenski obraz* razmišlja o slovenskih izseljencih, zgodbah njihovega življenja, o transformaciji njihovih obrazov.

Smo v Sloveniji pripravljeni za življenje in delo po digitalni revoluciji?

Ljubljana, MIZŠ in OECD, 7. april 2016

Letošnji najpomembnejši izobraževalni dogodek je nedvomno *Prva ocenjevalna delavnica* deležnikov, ki je tekla pri Ministrstvu za izobraževanje in v sodelovanju z OECD. *70 predstavnikov* ustanov, podjetij, društev in ministrstev je predhodno izpolnilo anketo o tem, kako so pri nas razvite sodobne spretnosti, koliko jih uporabljamo in kakšne strategije imamo, da jih razvijemo. Iz rezultatov ankete izvedeni grafikoni so prikazali stanje v Sloveniji. Izstopil je podatek, da razvoj sodobnih novih spretnosti najbolj ovira šolski sistem! Višek srečanja je bilo predavanje *Andreea Schleicherja*, direktorja za izobraževanje in spretnosti pri OECD. »Vi živite še v industrijskem obdobju, digitalna revolucija pa je naša sedanost. Slovenija je edina država, članica OECD, ki izvaža visoko izobražene strokovnjake!? Imate veliko šolanih, a *najmanj diplomantov*, terciarna izobrazba pa je nujna, začetna izobrazba za delo in življenje v 21. stoletju. Vaš človeški kapital premore po zadnjem štetju le 18 % takih, medtem, ko jih imajo razvite države 75 % in več. Poklici se pojavljajo in v par letih izginjejo, pomembna je le zaposljivost osebe«, je dejal. Sprašujemo se, *kdo bo preživel nerazvito in neoblikovano maso človeškega kapitala*, ki jo zanemarjajo napačne politične odločitve o šolstvu, univerzah, znanosti in zdravstvu – vse, kar bi dvignilo naš človeški kapital na ustrezno raven. Delavnico je otvorila in zaključila ministrica, *dr. Maja Makovec Brenčič*, uspešno so jo vodile *Emma Perme* (MIZŠ) in strokovnjakinje ter vodje tega projekta OECD. »Sodelujoči nismo niti pomislili na uro«, je dejala predstavnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, prof.dr. Ana Krajnc. (Vir: Ana Krajnc)

Izbral in posređoval Zoran Jelenc